

BOSNA I HERCEGOVINA
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 116747 23 P 2
Brčko, 16.03.2023.godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, po sudiji Karamehić Selimu, u pravnoj stvari tužitelja Društvo sa ograničenom odgovornošću za građevinarstvo, trgovinu i ugostiteljstvo „RENOVIR“ Brčko, Gredice II bb, Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, kojeg zastupaju zakonski zastupnik P. D. iz B. i punomoćnik Simić Mirko, advokat iz Brčkog, protiv tuženog Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, kojeg zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi isplate, v.sp. 110.690,81 KM, nakon usmene i javne glavne rasprave, održane 16.03.2023.godine, u prisustvu punomoćnika tužitelja i zakonske zastupnice tuženog, donio je

P R E S U D U

I. ODBIJA SE, u cijelosti, kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

„Obavezuje se tuženi Brčko distrikt BiH da tužiocu d.o.o. „RENOVIR“ Brčko, isplati iznos od 110.690,81 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 01.01.2017.godine, pa sve do konačne isplate, kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka, a sve u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

II. OBAVEZUJE SE tužitelj da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 15.212,00 KM, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Tužitelj Društvo sa ograničenom odgovornošću za građevinarstvo, trgovinu i ugostiteljstvo „RENOVIR“ Brčko, je posredstvom punomoćnika, ovom sudu, 12.06.2018.godine podnio tužbu protiv tuženog Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, radi isplate, v.sp. 178.000,00 KM. U tužbi je naveo da su 26.11.2012. godine parnične stranke zaključile Ugovor o izvođenju radova, čiji je predmet bila izgradnja sportske dvorane, I faza, u MZ Gornji Rahić, za cijenu u iznosu od 600.267,25 KM, te da je taj Ugovor aneksiran Aneksom Ugovora o izvođenju radova od 14.01.2013.godine i 17.09.2015. godine. Sastavni dio Ugovora su bili i: tenderska dokumentacija, zahtjev za nabavku i ponudu izvođača, ali se javio problem u projektnoj dokumentaciji, u pogledu tesarških i krovopokrivačkih radova i to radovi na izradi i montaži drvene i krovne konstrukcije od lameliranog drveta, kao i pokrivanje krova dvorane krovnim panelom, kao i neki drugi dodatni radovi, kao što je pokrivanje zaobljenih krovnih ploha. Kako se pokrivanje krovne konstrukcije nije moglo raditi na način predviđen glavnim projektom, moralo se pristupiti izradi nove projektne dokumentacije, jer se veći dio pozicija nije dimenzionisao, a pokrivanje krovne konstrukcije se moralo uraditi fazno, da se dobije potreban sendvič pokrivač (pet operacija), zbog čega je nastupila

razlika u cijeni po m² jer je umjesto 50,00 KM potrebno 70,00 KM po m². Kao posljedica ovoga nastupile su pozicije koje nisu date u glavnom projektu (zatege, spregovi, AB elementi, vezni materijal i slično), zbog čega je angažovano više opreme, radne snage i utrošeno više vremena za izvođenje radova, a zbog čega je došlo do produžavanja rokova za završetak radova, pa je tužitelj morao produžiti bankarske garancije, što je iziskivalo dodatne troškove. Dužina i trajanje radova su doveli do potrebe angažovanja čuvara, te većeg utroška struje. Pored ovoga tuženi je tužitelju obračunao i penale zbog prekoračenja rokova za izvođenje radova. Tuženi je imenovao nadzorni organ, tužitelj se tuženom više puta obraćao dopisima zbog problema, u vezi sa gradnjom predmetne dvorane, o njegovim traženjima se izjašnjavala Kancelarija za upravljanje javnom imovinom, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, upriličeno je više sastanaka u prostorijama Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu, nakon čega je Gradonačelnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine imenovao stručnu komisiju za procjenu radova u vezi s izgradnjom pomenute sportske dvorane, koja je sačinila svoj izvještaj, a nakon čega je ponovo održan sastanak u Odjeljenju, Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je u više navrata i 09.09.2015.godine, dala preporuku Odjeljenju da se odobri tužitelju produženje roka za izvođenje radova, što je tužitelj i prihvatio. Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine dala saglasnost tužitelju i za produženje bankarske garancije. Došlo je do realizacije, odnosno izgradnje predmetne dvorane, u skladu sa ugovorom i 06.12.2016.godine, sačinjen zapisnik sa pregledom izvedenih radova na izgradnji sportske dvorane u MZ Gornji Rahić, gdje je navedeno da su urađeni svi ugovorom i premjerom predviđeni radovi, kao i radovi po nalogu nadzornog organa uz saglasnost Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a na izvedene radove Komisija nije imala primjedaba, a kvalitet odgovara standardima. Tužitelj je sam platio izradu projektne dokumentacije u iznosu od oko 2.500,00 KM, izveo pokrivanje krovne konstrukcije na novi, drugačiji način u odnosu na predviđen ranijim glavnim projektom, što je koštalo nekih 40.000,00 KM, izveo naknadne radove u vrijednosti od oko 3.000,00 KM, sam pribavio dodatne pozicije i to zatege, spregove, AB elemente, vezni materijal i drugo u vrijednosti od 63.000,00 KM, angažovao više opreme i veći utrošak vremena, što je imalo dodatne troškove od 10.000,00 KM, obezbijedio čuvanje objekta, te imao povećanu potrošnju struje i vode, nekih 15.000,00 KM, te je zbog stalnih produžavanja rokova plaćao troškove produžavanja garancija bankama, nekih 15.000,00 KM, a obračunati su mu i penali u iznosu od 30.013,36 KM. Na ovaj način tužitelj je izvršio radove koji su preko ugovorenih radova, dodatne radove, riješio probleme projekta, sve to sam isfinansirao, što je i prihvaćena od Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine distrikta, njenih organa i nadzornog organa, a na kraju mu to nije isplaćeno, već su mu zaračunati penali. Zbog svega toge je i podnio ovu tužbu i predlaže da sud, nakon provedenog postupka, donese presudu kojom bi obavezao tuženog da tužitelju isplati iznos od 178.118,22 KM, sa zakonskom zateznom kamatom. Naknadu troškova parničnog postupka je tražio.

U odgovoru na tužbu, tuženi Brčko distrikt Bosne i Hercegovine je, posredstvom zakonskog zastupnika, naveo da tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti osporava kao neosnovan. Sa tužiteljem je, kao najpovoljnijim ponuđačem, a u svemu prema tenderskoj dokumentaciji, zaključio Ugovor o izvođenju radova na izgradnji sportske dvorane u MZ Gornji Rahić, broj ugovora 13-001140/12, od 26.11.2012.godine, na iznos od 600.267,25 KM. Bitan sastojak ugovora je bio rok, predviđen u članu 3. Ugovora i koji je iznosio 180 radnih dana, računajući od dana uvođenja u posao. Tužitelj je, prema građevinskom dnevniku, uveden u posao 20.02.2013.godine, ali su isti dan, zbog niskih temperatura, radovi obustavljeni. Dana 14.01.2013.godine tužitelj i tuženi zaključuju Aneks Ugovora o izvođenju radova, u kome vrše izmjenu i dopunu u članu 4. Ugovora, a ta izmjena se odnosila na način plaćanja, na avansnu uplatu od 30% ugovorenog iznosa uz obezbjeđenje bankarske garancije od strane izvođača radova, a preostali dio cijene na osnovu 5 ispostavljenih ovjerenih situacija. Tužitelj je ponovo uveden u posao 16.04.2013.godine i započeti radovi su izvođeni zadovoljavajućom dinamikom sve do faze krovne konstrukcije, odnosno do 15.11.2013.godine, kada se prema, navodima tužitelja, javio problem. U tužbi tužitelj neosnovano navodi da se javio problem jer je projektna dokumentacija bila manjkava. Naime, svi ponuđači u postupku nabavke su imali mogućnost uvida u projektnu i tehničku dokumentaciju, te da daju

eventualne primjedbe i da zatraže objašnjenja. Niko od punuđača nije imao primjedbe na projektnu dokumentaciju, što je podrazumjevalo da je ponuđačima bilo jasno o koliko zahtjevnoj konstrukciji se radi, jer je, prema dokumentaciji, bilo riječ o netipičnoj krovnoj konstrukciji i formiranje cijene za izradu takve konstrukcije nije moguće bez firmi koje se bave proizvodnjom takvih krovnih elemenata. Međutim, odabrani ponuđač nije imao primjedbi, odnosno nije tražio pojašnjenje predmjera radova prije davanja svoje ponude. Navodi tužitelja da je projektna dokumentacija manjkava su neosnovani, jer je glavni projekat bio dovoljnog nivoa za izradu kvalitetne ponude, a što je procijenila i Komisija za procjenu radova I faze. Za glavni projekat je urađena i revizija projekta i u postupku provjere revident nije konstatovao primjedbe iz čega proizilazi da su projektna rješenja u skladu sa važećim tehničkim standardima, propisima i pravilima struke, tako da je tužitelj bio dužan postupati u skladu sa ugovorom preuzetim obavezama, prema uslovima iz tenderske dokumentacije i ponude. Navodi tužitelja da je izvodio dodatne radove su neosnovani, jer sve dodatne radove tužitelj je morao prijaviti nadzornom organu, koji je bio imenovan i koji je obavljao nadzor nad građenjem, a koji bi obavjestio investitora o dodatnim radovima, a što tužitelj nije učinio. Tužitelj nije pružio ni jedan dokaz da je imao dodatnih radova, niti da je u takve radove uložio svoja sredstava. Tužitelj neosnovano navodi da je imao i dodatne troškove, jer je promijenjena vrsta krovnog pokrivača, te je umjesto sendvič panela morao da izvede pokrivanje krova sendvič limom, što je prema navodima tužitelja zahtijevalo pet radnji umjesto jedne. Tuženi je u cilju realizacije ugovora više puta davao tužitelju saglasnost na produženje važenja garancija banke za avansno plaćanje, te je 17.09.2015. godine, zaključen Aneks Ugovora kojim su izmijenili član 3. Ugovora, te se izvođaču daje naknadni rok, odnosno umjesto 180 radnih dana, 274 radna dana od dana uvođenja u posao. Ali je tužitelj prekoračio i taj naknadni rok, tako da je bio u docnji od 30.05.2016. godine. Navodi iz tužbe da je tužitelj, zbog dužine trajanja radova, morao da anagažuje čuvare, te da je dužina trajanja radova dovela i do veće potrošnje električne energije, su neosnovani, jer je tužitelj, prema Ugovoru, bio obavezan da čuva gradilište sve do primopredaje radova i ti troškovi su uračunati u ukupnu cijenu izvođenja radova. Osim toga, čime tužitelj dokazuje da je imao veću potrošnju električne energije i vode. Neosnovani su i navodi u tužbi u pogledu toga je da je tužitelj imao i troškove produžavanja garancija bankama, obzirom da je tužitelj te troškove, ukoliko ih je imao, prouzrokovao samim svojim ponašanjem, jer nije pratio dinamiku izvođenja radova i stalnim zahtjevima za produženjem roka za izvođenja i završetak radova. Sto se tiče dodatnih radova za koje tužitelj potražuje isplatu, treba istaći da, očigledno, ti radovi nisu ni predviđeni zaključenim ugovorom, niti je tuženi dao saglasnost na tu i takvu vrstu radova. Sa druge strane, tužitelj nije naveo ni jedan razlog izvođenja tih nepredviđenih radova, te se postavlja pitanje iz kojih je razloga tužitelj preduzeo te radove, kada mu je unaprijed bilo poznato da oni nisu ugovoreni, a pri tome nije tražio dodatnu saglasnost naručioca radova tj. tuženog. Takođe, nije jasno koje je sve to nepredviđene radove izvršio tužitelj u korist tuženog, obzirom da tužitelj nije dostavio specifikaciju radova, niti je dostavio druge dokaze iz kojih bi se na jasan način mogao utvrditi obim i vrsta izvršenih radova. Na osnovu dopisa Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 12-001140/12, od 07.12.2012. godine, kao i iz Okončane situacije, broj: 061/16, od 06.12.2016. godine, nedvosmisleno proizilazi da tužitelj nije imao nikakve primjedbe na ugovoreni iznos novca, ukupnu vrijednost izvedenih radova, niti na iznos koji je isplaćen, te je i konstatovano da je ukupna vrijednost u potpunosti isplaćena, niti je imao primjedbe na zapisnik od 06.12.2016. godine, koja dokumentacija je uredno potpisana od strane tužitelja. Posebne uzanse o građenju regulišu ispostavljanje situacije, koje se ispostavljaju na osnovu izvedenih količina ugovorenih radova i ugovorenih cijena. Okončanu situaciju sastavlja izvođač i dostavlja odnosno podnosi na isplatu po izvršenoj primopredaji izvedenih radova. Kako je sam tužitelj 06.12.2016. godine ispostavio okončanu situaciju broj: 061/16, to nije imao ni primjedbe na takvu okončanu situaciju. Tuženi osporava i visinu tužbenog zahtjeva, jer je postavljena paušalno, bez nalaza i mišljenja vještaka. Na osnovu svega toga predlaže da sud tužbeni zahtjev odbije u cijelosti kao neosnovan. Naknadu troškova parničnog postupka je tražio.

Tokom postupka, a nakon obavljenih vještačenja od strane stalnih sudskih vještaka ekonomske im građevinske struke, tužitelj je, posredstvom punomoćnika, podneskom od 11.01.2022.godine, precizirao tužbeni zahtjev i predložio da sud, svojom presudom, obaveže tuženog da tužitelju isplati iznos od 110.690,81 KM, sa zakonskom zateznom kamatom. Naknadu troškova parničnog postupka je i dalje tražio.

Tuženi je, posredstvom zakonskog zastupnika, podneskom od 26.01.2022.godine, dostavio odgovor na precizirani tužbeni zahtjev, u kojem je naveo da je sa tužiteljem, kao najpovoljnijim ponuđačem, a u svemu prema tenderskoj dokumentaciji, zaključio Ugovor o izvođenju radova na izgradnji sportske dvorane u MZ Gornji Rahić, broj ugovora 13-001140/12, od 26.11.2012.godine, na iznos od 600.267,25 KM. Bitan sastojak ugovora je bio rok, predviđen u članu 3. Ugovora i koji je iznosio 180 radnih dana, računajući od dana uvođenja u posao. Tužitelj je, prema građevinskom dnevniku, uveden u posao 20.02.2013.godine, ali su isti dan, zbog niskih temperatura, radovi obustavljeni. Dana 14.01.2013.godine tužitelj i tuženi zaključuju Aneks Ugovora o izvođenju radova, u kome vrše izmjenu i dopunu u članu 4. Ugovora, a ta izmjena se odnosila na način plaćanja, na avansnu uplatu od 30% ugovorenog iznosa uz obezbjeđenje bankarske garancije od strane izvođača radova, a preostali dio cijene na osnovu 5 ispostavljenih ovjerenih situacija. Tuženi je u cilju realizacije ugovora više puta davao tužitelju po njegovom zahtjevu saglasnost na produženje važenja garancija banke za avansno plaćanje, te je dana 17.09.2015.godine zaključen Aneks ugovoru, kojim aneksom se mijenja član 3. Ugovora, te se izvođaču daje naknadni rok, odnosno umjesto 180 radnih dana, 274 radna dana od dana uvođenja u posao. Ali je tužitelj prekoračio i taj naknadni rok, tako da je bio u docnji od 30.05.2016.godine. Slijedom navedenog neosnovani su navodi u tužbi u pogledu toga je da je tužitelj imao i troškove produžavanja garancija bankama, obzirom da je svojim ponašanjem sam prouzrokovao te troškove, jer nije pratio dinamiku izvođenja radova i stalnim zahtjevima za produženjem roka za izvođenja i završetak radova. Da je tužitelj na vrijeme izvršio posao, u roku od 180 dana, ne bi ni bilo produžavanja bankarskih garancija, koje su obezbijedenje tuženom, jer upravo iz razloga kašnjenja tužitelja je zaključen i Aneks od 14.01.2013.godine, u kome je, u članu 4. bila izmjena osnovnog ugovora, da izvođač radova obezbijedi bankarsku garanciju. Svrha bankarske garancije je osiguranje povjerioca, sada tuženog, od neispunjenja obaveze dužnika (nalogodavca garancije) iz pravnog posla (ugovora) koji prethodi izdavanju garancije. Zato je dužnik i povjerilac i ugovaraju u pravnom poslu, tj. osnovnom ugovoru, odnosno u konkretnom slučaju je ugovorena u aneksu od 14.01.2013. godine. Svrha bankarske garancije uvijek je osigurati ispunjenje obaveze iz drugog pravnog posla (ugovora) koji prethodi bankarskoj garanciji i u kojem je ona, uz uslove, dogovorena kao sredstvo osiguranja ispunjenja obaveze, što znači banka preuzima obavezu da će korisniku garancije isplatiti određenu svotu novca ukoliko dužnik iz osnovnog ugovora (u predviđenom roku) ne izvrši ili neuredno izvrši svoje ugovorne obaveze. Naprijed navedene okolnosti da je sam tužitelj tražio produženje bankarske garancije upravo zbog svog kašnjenje, potvrdili su svojim izjavama saslušani svjedoci, u prvom redu D. J., koja je bila u nadzornom organu. Osim navedenog, tuženi ostaje i dalje kod tvrdnje da tužitelj neosnovano potražuje naknadu za dodatna ulaganja. Jer sve i da sud prihvati nalaz vještaka građevinske struke da je tužitelj imao dodatnih radova i ulaganja, član 633. Zakona o obligacionim odnosima propisuje da (1) za svako odstupanje od projekta građenja, odnosno ugovorenih radova, izvođač mora imati pismenu saglasnost naručioca i (2) ne može zahtijevati povećanje ugovorene cijene za radova koje je izvršio bez takve suglasnosti. Izvođač radova po osnovu ugovora o građenju ima pravo na naknadu za radove koje je izveo (odstupanje od projekta) samo ukoliko ima pismenu saglasnost naručioca za odustajanje od radova predviđenih projektom. Tu saglasnost ne može zamijeniti ni saglasnost nadzornog organa, ukoliko ni nadzorni organ nema pismenu saglasnost investitora za odstupanje od ugovorenih radova predviđenih projektom. Pismena saglasnost nije potrebna ukoliko izvođač radova odstupa od projekta na izričit zahtjev investitora koji zahtjev mora biti konstatovan u građevinskom dnevniku, odnosno građevinskoj knjizi i potpisan od strane investitora. Obzirom da tužitelj nije dokazao da je imao bilo kakvu pismenu saglasnost i izričit zahtjev investitora za preduzimanje i izvođenje bilo kakvih

radova koji odstupaju od glavnog projekta i tenderske dokumentacije, to tuženi osporava i uređen tužbeni zahtjev u cijelosti i predlaže da ga sud odbije u cijelosti. Naknadu troškova parničnog postupka je i dalje tražio.

Nakon provedenog postupka, Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je donio presudu, broj: 96 0 P 116747 18 P, od 31.01.2022.godine, kojom je obavezao tuženog da tužitelju isplati iznos od 59.259,90 KM, zajedno sa zateznom kamatom počev od 01.01.2017.godine, pa sve do konačne isplate, dok je sa viškom tužbenog zahtjeva, kao neosnovanom, tužitelja odbio a obavezao tužitelja da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.717,23 KM. Protiv navedene presude blagovremene žalbe su izjavili i tužitelj i tuženi, a nakon razmatranja tih žalbi, Apelacioni sud Brčko distrikt Bosne i Hercegovine je svojim Rješenjem, broj: 96 0 P 116 747 22 Gž, od 29.12.2022.godine, žalbe i tužitelja i tuženog uvažio, te presudu Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hrecegovine, broj: 96 0 P 116747 18 P, od 31.01.2022.godine, ukinuo i predmet vratio Osnovnom sudu Brčko distrikta Bosne i Hrecegovine na ponovno suđenje.

U toku ponovnog suđenja, punomoćnik tužitelja je naveo da u cijelosti ostaje kod podnesene tužbe, svih iznesenih navoda iz tužbe i navoda istaknutih u prethodnom postupku, te kod preciziranog tužbenog zahtjeva. Predlaže da sud u cijelosti usvoji precizirani tužbeni zahtjev i da obaveže tuženog da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka.

U toku ponovnog suđenja, zakonska zastupnica tuženog je navela da tuženi ostaje u cijelosti kod ranije datog odgovora na tužbu, kao i kod svih ranijih činjeničnih i pravnih navoda i istaknutih prigovora. Kako smatra da je precizirani tužbeni zahtjev u cijelosti neosnovan, predložila je da sud taj precizirani tužbeni zahtjev u cijelosti odbije. Naknadu troškove parničnog postupka je tražila.

Tokom dokaznog postupka izvedeni su slijedeći dokazi: preslušavanje tonskih zapisa sa ročišta za glavnu raspravu na kojima su saslušani: P. D., zakonski zastupnik tužitelja, svjedoci: P. B., D. J., Č. M. i R. N., saslušani stalni sudski sudski vještaci Novaković Gorana i Ibrahimović Kenana, i čitanje dokumentacije priložene u spis i to: Ugovora o izvođenju radova, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0108DV-85/12, od 26.11.2012.godine, Aneksa Ugovora, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.01-0100DA-04/13, od 14.01.2013.godine, Aneksa Ugovora, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0100DA-0304/15 od 17.09.2015. godine, akta Izvođenje radova za potrebe sportskih terena i Doma kulture - 6 lotova, broj predmeta: 13-001140/12, Rješenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 16-0335SS-345/16, od 26.07.2016.godine, o imenovanju nadzornog organa, Dopisa doo „Renovir“, broj: 16-12-D/13, od 16.12.2013. godine, Dopisa Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 16-0335SS-154/13, od 26.12.2013.godine, Obavještenja Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 13-1080DB-0156/14, od 27.03.2014. godine, Dopisa doo „Renovir“, broj: 19-03-D-a/14, od 31.03.2014.godine, Dopisa Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 13-1080DB-0157/14, od 14.04.2014.godine, Dopisa doo „Renovir“, broj: 036-04-D/14, od 06.05.2014.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj predmeta: 13-001140/12, od 07.05.2014. godine, Zapisnika od 16.07.2014. godine, Dopisa doo „Renovir“, broj: 076-07-D/14, od 22.07.2014.godine, Obavještenja Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, broj predmeta: 31-001140/12, broj akta: 13-1080DB-0193/14, od 24.09.2014. godine, Dopisa doo „Renovir“, broj: 072-D/14, od 20.10.2014. godine, Obavještenja Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 13-1080DB-0200/14, od 24.10.2014.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 160335SS-204/14, od 31.10.2014.godine, Dopisa Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 13-1080DB-

0206/14, od 03.11.2014.godine, Obavještenja-zahtjeva doo „Renovir“, broj: 084-D/14, od 08.11.2014.godine, Dopisa „Krivaja TKM“ Zavidovići, od 14.11.2014.godine, Zapisnika od 17.11.2014.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 16-0335SS-216/14, od 10.12.2014.godine, Zapisnika od 19.12.2014.godine, Zapisnika od 29.01.2015.godine, Dopisa Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje za javne poslove, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 03-0320SM-27/15, od 30.01.2015.godine, Odluke Gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, o imenovanju komisije, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 13-1080DV-0222/15, od 05.01.2015.godine, Izdvojenog mišljenje P.B. od 05.02.2015.godine, Zahtjeva doo “Renovir” za plaćanje nepredviđenih radova, broj: 012-P/15, od 21.04.2015.godine, Zahtjeva doo “Renovir” za produženje roka, broj: 025-Z/15, od 28.07.2015.godine, Zaključka Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.11-1031DS-80/15, od 15.07.2015.godine, Izvještaja Komisije “Procjena radova sportska dvorana u MZ Rahić”, od 04.08.2015.godine, na osamnaest (18) stranica, Zapisnika od 04.09.2015.godine, Zapisnika od 10.09.2015.godine, Zahtjeva doo “Renovir” za novi aneks ugovora, broj: 072-D/14, od 11.09.2015.godine, Zahtjeva doo “Renovir” za produženje roka za izvođenje radova po Ugovoru 13-001140/12, od 29.11.2012.godine, broj: 072-Z-a/15, od 14.09.2015.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 16-0335SS-327/16, od 25.04.2016.godine, Odgovora doo “Renovir” na dopis, broj: 034-D/16, od 16.05.2016.godine, Odluke Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine o davanju saglasnosti, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.11-1031DS-64/16, od 28.10.2016.godine, Zapisnika od 06.12.2016.godine, valutne kartice partije 14904794 za period od 01.01.2013. do 31.12.2013.godine, valutne kartice partije 14904794 za period od 01.01.2014. do 31.12.2014.godine, valutne kartice partije 14904794 za period od 01.01.2016. do 31.12.2016.godine, valutne kartice partije 14904808 za period od 01.01.2013. do 31.12.2013.godine, valutne kartice partije 14904808 za period od 01.01.2014. do 31.12.2014.godine, valutne kartice partije 14904808 za period od 01.01.2015. do 31.12.2015.godine, valutne kartice partije 14904794 za period od 01.01.2015. do 31.12.2015.godine, Rješenja o imenovanju komisije, broj 13-001140/12 od 26.12.2012.godine, Obrasca za cijenu ponude za Lot 3 ponuđača doo „Renovir“, Obavještenja Odjeljenja za privredni razvoj sport i kulturu, broj 13-001140/12, od 24.09.2014.godine, Zapisnika od 09.10.2014. godine, Odgovora na dopis doo „Renovir“, broj: 072-D/14, od 20.10.2014.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom broj: 13-001140/12, od 31.10.2014.godine, Zapisnika od 17.11.2014.godine, Dopisa „Renovir“ d.o.o, broj: 86-D/14/13, od 19.11.2014.godine, Zahtjeva za produženje garancije za avansno plaćanje i garancija za dobro izvršenje posla, broj: 75-Z/14, od 27.11.2014.godine, Zapisnika od 19.12.2014.godine, Zapisnika od 29.01.2015.godine, Dopisa Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, broj 13-001140/12 od 06.02.2015.godine, Izdvojenog mišljenje predstavnika doo „Renovir“, od 05.02.2015.godine, Zapisnika od 14.04.2015.godine, Zapisnika od 18.05.2015.godine, Mišljenja, broj: M-509/15, od 14.07.2015.godine, Zahtjeva doo „Renovir“ za produženje roka, broj 025-Z/15 od 28.07.2015.godine, Zapisnika od 09.10.2014.godine, Zahtjeva doo „Renovir“ za produženje roka za izvođenje radova po Ugovoru 13-001140/12, od 29.11.2012.godine, Zapisnika od 08.07.2015.godine, Zaključka o imenovanju stručne komisije za procjenu radova, broj: 13-001140/12, od 15.07.2015.godine, Odluke o davanju saglasnosti, broj: 13-001140/12, od 15.07.2015.godine, Obavještenja Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu, broj: 13-001140/12, od 21.07.2015.godine, Zahtjeva za produženje garancije doo „Renovir“, broj: 023-Z/15, od 22.07.2015.godine, Zahtjeva za izjašnjenje od Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu od 24.07.2015.godine, broj: 13-001140/12, Izjašnjenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 13-001140/12, od 27.07.2015.godine na zahtjev, Aneksa Ugovora o izvođenju radova, broj: 13-001140/12, od 29.11.2012.godine, broj: 13-001140/12, od 29.07.2015.godine, Izvještaja Komisije o procjeni radova od 04.08.2015.godine, Zapisnika od 01.09.2015.godine, Obavještenja doo „Renovir“, broj: 062/15, od 03.09.2015.godine, Zapisnika sa sastanka od 04.09.2015.godine, Zapisnika sa sastanka od 10.09.2015.godine, Zahtjeva doo

“Renovir”, broj: 072-Z-a/15, od 14.09.2015.godine, za produženje roka za izvođenje radova po Ugovoru broj: 13-001140/12, od 29.11.2012.godine, Dopisa doo “Krivaja”, broj: 583-IP-04/15, od 14.09.2015.godine, Izjašnjenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 13-001140/12, od 15.09.2015.godine, Zahtjeva za produženje garancije za avansno plaćanje, broj: 045-Z/15, od 16.09.2015.godine, Mišljenja, broj: M-676/15, od 17.09.2015.godine, Aneksa Ugovora o izvođenju radova, broj: 13-001140/12, od 29.11.2012.godine, od 17.09.2015.godine, Izjašnjenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 13-001140/12, od 18.09.2015.godine, Izjašnjenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 13-001140/12, od 11.12.2015.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 13-001140/12, od 22.02.2016.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom broj 13-001140/12 od 25.04.2016.godine, Odgovora doo „Renovir“ na dopis, broj: 034-D/16 od 16.05.2016.godine, Obavještenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 13-001140/12, od 24.05.2016.godine, Dopisa Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj: 13-001140/12, od 07.06.2016.godine, Izjave doo „Renovir“, broj: 039-D/16, od 16.06.2016.godine, Dopisa Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Odjeljenje za privredni razvoj sport i kulturu, broj: 13-001140/12, od 20.06.2016.godine, Izjašnjenja Kancelarije za upravljanje javnom imovinom, broj:13-001140/12, od 21.06.2016.godine, Odluke o davanju saglasnosti, broj: 13-001140/12 od 23.06.2016.godine, Informacije, dostavlja se, broj: 13-001140/12, od 17.08.2016.godine, Informacije, dostavlja se, broj: 13-001140/12, od 30.09.2016.godine, Obavještenja, broj: 13-001140/12, od 06.10.2016.godine, Dopisa „Renovir“ doo, broj: 065-D/16, od 20.10.2016.godine, Zapisnika od 24.10.2016.godine, Odluke o davanju saglasnosti, broj 13-001140/12, od 28.10.2016.godine, Obavijesti doo „Renovir“, broj: 071-TP/16, od 24.11.2016.godine, Zapisnika o konačnom obračunu izvedenih radova sastavljen 05.12.2016.godine, Zapisnika sa pregleda izvedenih radova od 06.12.2016.godine, Okončane situacija broj: 061/16, od 06.12.2016.godine, sa priložima, Potvrde o izvršenim radovima, broj: 13-001140/12, od 07.12.2016.godine, Nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka ekonomske struke Ibrahimović Kenana, od 30.09.2020.godine, Nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka građevinske struke Novaković Gorana, od 06.01.2021.godine i Dopune Nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka ekonomske struke Ibrahimović Kenana, od 20.03.2021.godine.

Nakon savjesne i brižljive ocjene svih izvedenih dokaza, pojedinačno i u međusobnoj vezi, sud je odlučio kao u izreci ove presude, iz slijedećih razloga:

Članom 17. Zakona o obligacionim odnosim (“Službeni list SFRJ” br. 29/78, 39/85, 46/89 i 57/89), koji je preuzet kao propis Bosne i Hercegovine (u nastavku teksta : ZOO), propisano je da su učesnici u obligacionom odnosu dužni da izvrše svoju obavezu i odgovorni su za njeno ispunjenje. Članom 600. ZOO propisano je da se ugovorom o djelu poslenik (izvođač radova) obavezuje da obavi određeni posao, a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu. Članom 603. ZOO propisano je da naručilac posla ima pravo da vrši nadzor nad obavljanjem posla i daje uputstva kada to odgovara prirodi posla, a poslenik je dužan da mu to omogući. Prema članu 614. ZOO, naručilac je dužan pregledati izvršeno djelo, čim je to po redovnom toku stvari moguće i o nađenim nedostacima dužan je, bez odlaganja, obavijestiti poslenika. Ako naručilac na poziv poslenika, da pregleda i primi izvršeni rad, to ne uradi bez opravdanog razloga, smatra se da je rad primljen. Kada obavljeni posao ima takav nedostatak koji ga čini neupotrebljivim, ili je obavljen u suprotnosti sa izričitim uslovima ugovora, prema članu 619. ZOO naručilac može, ne tražeći prethodno otklanjanje nedostataka, raskinuti ugovor i zahtijevati naknadu štete. Prema članu 622. ZOO, naručilac je dužan primiti rad izvršen prema odredbama ugovora i pravilima posla, a prema članu 629. ZOO sve dok naručeni posao nije dovršen naručilac može raskinuti ugovor kada hoće, dok prema članu 633. stav (3) ZOO, naručilac nije dužan isplatiti naknadu prije nego što je pregledao izvršeni rad i odobrio ga, izuzev ako je to drugačije ugovoreno.

U ovom konkretnom slučaju, na osnovu izvedenih dokaza, a prije svega na osnovu izjava saslušanih P. D., zakonskog zastupnika tužitelja i svjedoka: P. B., D. J., Č. M. i R.N., te čitanja dokumentacije priložene u spis, utvrđeno je da je između Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu (u ovoj pravnoj stvari tuženi), kao naručioca, sa jedne strane i "Renovir" d.o.o. Brčko (u ovoj pravnoj stvari tužitelj), kao izvođača, sa druge strane, 26.11.2012. godine, zaključen Ugovor o izvođenju radova, broj predmeta:13-001140/12, broj akta: 01.1-0108DV-85/12, od 26.11.2012.godine, kojim se tužitelj, kao izvođač obavezao da će za račun tuženog, kao naručioca, izvršiti radove Lot 3 - izgradnja sportske dvorane (I faza) u MZ Gornji Rahić. Prema članu 2. tog Ugovora, za izvođenje radova utvrđenja je ukupna cijena u iznosu od 600.267,25 KM. Rok za izvođenje ugovorenih radova je 180 radnih dana (završetak radova je trebalo da bude do 09.05.2015.godine), s tim da je članom 3. Ugovora predviđena mogućnost produženja roka samo u slučaju više sile i promjenjenih okolnosti i to za onoliko dana koliko traju te okolnosti. O uvođenju izvođača u posao sastaviće se zapisnik i to će se navesti u građevinskom dnevniku. Tim istim članom 3. Ugovora, predviđeno je da ukoliko izvođač svojom krivicom ne izvede sve radove u ugovorenom roku dužan je platiti naručiocu penale u visini od 0,5% od ugovorene cijene za svaki dan zakašnjenja s tim da ukupan iznos penala ne može preći 5% od ugovorene cijene. Članom 4. tog Ugovora. koji je izmijenjen Aneksom Ugovora za izvođenje radova, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0100DA-04/13, od 14.01.2013.godine, predviđeno je da će naručilac plaćanje radova iz Ugovora izvršiti uplatom avansa u iznosu od 30% ugovorenog iznosa, uz obezbjeđenje bankarske garancije od strane izvođača radova, a preostali dio na osnovu pet ispostavljenih ovjerenih situacija. Ovjera privremene i konačne situacije izvršiće se u roku od deset dana od dostavljanja situacije, a plaćanje u roku od dvadeset dana od ispostavljanja fakture za izvršene radove koji su predmet Ugovora. Izvršeni radovi obračunavaće se na osnovu stvarno izvedenih količina ugovorenih radova iz građevinske knjige, uz primjenu jediničnih cijena iz tenderske dokumentacije. Jedinične cijene iz tenderske dokumentacije su fiksne. Prema članu 7. Ugovora, izvođač radova je dužan da nakon potpisivanja Ugovora naručiocu dostavi originalnu bezuslovnu garanciju banke za dobro izvršenje ugovora, u iznosu od 10% vrijednosti Ugovora, kao uslov za uvođenje u posao. Ukoliko dođe do opravdanog produženja roka izvođenja radova, izvođač je dužan dostaviti produženje garancije za dobro izvršenje Ugovora, za onoliko dana za koliko je investitor produžio rok izvođenja radova. A prema članu 10. Ugovora u svemu što nije predviđeno tim ugovorom primjenjuju se odredbe važećeg Zakona o obligacionim odnosima, a za slučajeve koji nisu uređeni zakonom primjenjuju se Posebne uzanse o građenju.

Nakon zaključenja Ugovora od 26.11.2012.godine, tužitelj kao izvođač radova u posao uveden 20.02.2013.godine ali je, kako to stoji u građevinskom dnevniku, zbog niskih temperatura bio spriječen da izvodi radove koji su stoga i obustavljeni. Ponovno uvođenje u posao je bilo 16.04.2013.godine i radovi su izvođeni zadovoljavajućom dinamikom, sve do faze izrade krovne konstrukcije odnosno do 15.11.2013.godine. Radovi su nastavljani 24.03.2014.godine. U cilju razrješenja prigovora tužitelja u vezi sa korekcijom i pojašnjenjem tenderske dokumentacije koja se odnosi na izradu krovne konstrukcije i korekciju cijena i rokove izvođenja radova, organizovani su sastanci o kojima su sačinjavani zapisnici. Na zahtjev tužitelja, Aneksom Ugovora o izvođenju radova, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0100DA-0295/13, od 29.07.2015.godine, tužitelju je rok za izvođenje radova sa 180 produžen na 194 radna dana, da bi Aneksom Ugovora o izvođenju radova, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0100DA-0304/15, od 17.09.2015.godine, definisan rok za izvođenje radova od 274 radna dana od dana uvođenja u posao od strane naručioca. U skladu sa tim, tužitelj, kao izvođač, je trebalo da završi sve ugovorene radove zaključno sa 30.05.2016.godine, ali su svi radovi po ugovoru završeni 06.12.2016.godine, a tužitelj je 24.11.2016.godine tuženom podnio zahtjev za primopredaju radova. Na taj način je tužitelj sve ugovorene radove i nepredviđene radove završio uz prekoračenje roka od 6 mjeseci. Garantni rok za sve izvedene radove od dvije godine, prema članu 6. Ugovora, teče od 06.12.2016.godine, kao dana primopredaje radova. Zapisnička primopredaja radova sa komisijom tuženog je izvršena 06.12.2016.godine, pa je tužitelj tuženom ispostavio okončanu situaciju broj:

061/16, od 06.12.2016.godine. U toj okončanoj situaciji navedeno je da je tužitelj, kao izvođač radova, bio u obavezi da tuženom, kao naručiocu, izvrši povrat iznosa od 19.243,44 KM, jer taj iznos tužitelj nije opravdao, a naplatio ga je kao avans. Kako tužitelj to nije učinio, to je Direkcija za finansije tuženog aktivirala bankovnu garanciju, te je taj iznos naplatila od NLB Razvojna banka a.d . Banja Luka, kao izdavaoca te garancije. Nakon isteka garancije Direkcija za finansije tuženog a po nalogu tuženog kao investitora, je 03.07.2019.godine isplatila tužitelju iznos od 60.026,73 KM, što je bilo zadržano kao depozitni iznos od 10% ugovorene vrijednosti, a kao vid garancije za kvalitet radova do isteka garantnog roka. Nakon toga tužitelj nije imao potraživanja po osnovu Ugovora, a što je navedeno i u knjigovodstvu tužitelja i u knjigovodstvu tuženog.

Prema sadržini cjelokupne dokumentacije, uložene u spis i u koju je sud izvršio uvid, ali i prema iskazu saslušanog vještaka ekonomske struke Ibrahimović Kenana i njegovog nalaza i mišljenja od 30.09.2020.godine i dopune od 20.03.2021.godine, koje je sud u cjelosti prihvatio kao potpune, stručne, uvjerljive i objektivne i sačinjene u skladu sa pravilima i vještinama struke i nauke, proističe da je tuženi tužitelju u cijelosti isplatio iznos od 600.267,25 KM, odnosno da je tuženi u cijelosti izmirio svoju Ugovorom utvrđenu obavezu prema tužitelju. Da je to i sam tužitelj priznao i prihvatio, potvrđuje sadržaj, od strane i tužitelja i tuženog, potpisanog Zapisnika o konačnom obračunu izvedenih radova, sastavljenog 05.12.2016.godine i Zapisnika sa pregleda izvedenih radova od 06.12.2016.godine.

Zbog svega toga, sud je zaključio da je Ugovor o izvođenju radova, broj predmeta:13-001140/12, broj akta: 01.1-0108DV-85/12, od 26.11.2012.godine, zajedno sa njegovim aneksima: broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0100DA-04/13, od 14.01.2013.godine, broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0100DA-0295/13, od 29.07.2015.godine i broj predmeta: 13-001140/12, broj akta: 01.1-0100DA-0304/15, od 17.09.2015.godine, u cijelosti izvršen od strane i tužitelja i tuženog.

Kada je u pitanju precizirani tužbeni zahtjev tužitelja, sud je, nakon izvedenih dokaza i na osnovu njih utvrđenog činjeničnog stanja, utvrdio slijedeće:

Iz Nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka građevinske struke Novaković Gorana, kojeg je sud prihvatio kao potpun, stručan, uvjerljiv i objektivan i sačinjen u skladu sa pravilima i vještinama struke i nauke, te mu je poklonio povjerenje i prihvatio ga u cijelosti, kao i njegovog usmenog izjašnjenja i obrazloženja tog nalaza i mišljenja, proističe da je, iako je tuženi tužitelju u cijelosti isplatio ugovorenu vrijednost radova u iznosu od 600.267,25 KM, zajedno s PDV-om, ostalo neriješeno pitanje novčane naknade dodatnih i nepredviđenih radova, za koje je vještak našao da su posljedica značajnih propusta i kod tužitelja i kod tuženog. Vještak smatra da je tužitelj bio svjestan svojih grešaka jer: nije sagledao svu složenost krovne konstrukcije i krovnog pokrivanja, dao je neprirodno nisku cijenu za poziciju krovne konstrukcije, nema dovoljno iskustva za izvođenje predmetnih pozicija, a nije tražio ponudu od kooperanta, specijalizovanog za izradu i montažu ovakvih konstrukcija, nije iskoristio mogućnost da izvrši uvid u kompletan glavni projekat, nije iskoristio mogućnost da postavi pitanje investitoru ili komisiji za vođenje tendera, te da dobije jasan odgovor na to pitanje i nakon toga da ponudi kvalitetniju ponudu, nije vodio tačne i precizno dokumentovane dodatne troškove koje je imao zbog neslaganja sa investitorom i nadzorom, sa stanovišta neplaniranog dodatnog obezbjeđenja gradilišta u vrijeme obustave radova, utroška električne energije i vode, itd, ali je ipak postupio kao savjestan privrednik i izvršio ugovorene obaveze. Sa druge strane, po mišljenju vještaka, tuženi, kao investitor, napravio je propuste prilikom provođenja tendera za izbor najpovoljnijeg ponuđača jer: nije precizno proveo tender sa stanovišta dodatnog opisa pozicija koje želi da budu izvedene, izbora pozicija koje će izvesti u prvoj fazi, detaljnijeg definisanja materijala koje želi da se ugrade, nije izvršio stručni pregled ponude sa stanovišta “neprirodno niske cijene” te dodatno obezbjeđenje, tražeći od izabranog ponuđača da se izjasni nakon “vidljivo” niskih cijena za krovnu konstrukciju, te razjasnio krovni pokrivač, za

ovakvu vrstu objekata očito da nije sa ovdašnjim kvalitetom ponuđača dovoljan glavni, nego i izvođački projekat gdje su definisani i svi detalji, sve specifikacije elemenata krova, detalji veza, ankera, itd, a ugovorom nije razjasnio sve eventualne nejasnoće i način njihovog rješavanja. prilikom raspisivanja tendera i definicije ugovora, te da mu nije u cilju da privredni subjekat-ugovarač na ovom objektu posluje sa gubitkom koji je evidentan. Prema vještaku, vrijednost nepredviđenih radova u iznosu od 14.912,12 KM, zajedno s PDV i koji su definisani u okončanoj situaciji odnosi se na vodovod, kanalizaciju, elektroinstalacije u zemlji i temeljnoj konstrukciji, a i kako postoji saglasnost i nadzornog organa i ugovornog organa, ti nepredviđeni radovi uklopljeni su u konačni ugovoreni iznos od 600.267,25 KM izbacivanjem pojedinih pozicija iz osnovnog Ugovora (dimnjak nije ozidan, polikarbonatom nije pokrivano, promjena količine pojedinih pozicija i sl.) to tužitelj nema pravo potraživati isplatu tog iznosa na ime vrijednosti tih radova. A kao vrijednost dodatnih nepredviđenih radova (vrijednost dodatne izrade i montaže čeličnog dijela drvene krovne konstrukcije), koji nisu precizno definisani u glavnom projektu, nego u toku izvođenja rada u Izvedbenom projektu krovne konstrukcije, a dio su krovne konstrukcije izvedene od čelika, po mišljenju vještaka, na osnovu Uzansi o građenju, tužitelju bi trebalo priznati iznos od 59.259,92 KM (vrijednost radova 50.649,50 KM i iznos PDV od 17% 8.610,42 KM) jer to predstavlja realnu cijenu tih izvedenih radova. Ovi dodatni nepredviđeni radovi su bili potrebni i bez njih se ne bi završila planirana prva faza izgradnje sportske dvorane. Po ocjeni vještaka, tuženi eventualnim priznavanjem "nepredviđenih radova" na krovnoj konstrukciji neće oštetiti slijedećeg najpovoljnijeg ponuđača jer neće platiti veći iznos od slijedećeg najnižeg ponuđača, a i dalje će dobiti kvalitetan i stabilan objekat po realno prihvatljivoj tržišnoj cijeni. Osim toga svi učesnici u građenju: izvođač, investitor i nadzor, kao i članovi komisije za procjenu radova, došli su do zaključka da je pozicija Izrada krovne konstrukcije po ponuđenoj cijeni od 60,00 KM horizontalne projekcije, značajno podcijenjena, djelimično zbog propusta ponuđača, a djelimično i zbog propusta komisije tuženog koja je vodila tender. Što se tiče ostalih dodatnih povećanja troškova vještak smatra da nema osnova prihvatiti ih, jer tužitelj nije dostavio obrazloženje i dokumentaciju koja bi potvrdila opravdanost zahtjeva tužitelja za isplatu tih iznosa.

Sud je dalje utvrdio i to da je odredbom člana 633. stav (1) ZOO propisano je da za svako odstupanje od projekta građenja, odnosno ugovorenih radova, izvođač mora imati pismenu saglasnost naručioca i da je stavom (2) istoga člana propisano da on ne može zahtijevati povećanje ugovorene cijene za radove koje je izvršio bez takve saglasnosti, a da je odredbom člana 634. stav (1) ZOO propisano da nepredviđene radove izvođač može izvesti i bez prethodne saglasnosti naručioca ako zbog njihove hitnosti nije bilo u mogućnosti da pribavi tu saglasnost, da je odredbom stave (2) istog člana propisano da su nepredviđeni radovi oni čije je preduzimanje bilo nužno zbog osiguranja stabilnosti objekta ili radi sprečavanja nastanka štete, a izazvani su neočekivanom težom prirodom zemljišta, neočekivanom pojavom vode ili drugim vanrednim i neočekivanim događajima, dok je odredbom stava (3) istog člana propisano da je izvođač dužan bez odlaganja izvijestiti naručioca o pojavama i preduzetim mjerama, a odredbom stave (4) tog člana propisano da izvođač ima pravo na pravičnu naknadu za nepredviđene radove koji su morali biti obavljani, dok je odredbom stav (5) tog člana propisano da naručilac može raskinuti ugovor ako bi uslijed ovih radova ugovorena cijena morala biti znatno povećana, o čemu je dužan bez odlaganja obavijestiti izvođača a odredbom stava (6) ovog člana je propisano da je u slučaju raskidanja ugovora, naručilac dužan isplatiti izvođaču odgovarajući dio cijene za već izvršene radove, kao pravičnu naknadu za učinjene neophodne troškove. U suštini, na identičan način, Posebnim uzansama o građenju, čiju supsidijarnu primjenu su parnične stranke ugovorile, regulisano je pitanje odstupanja od predmeta ugovora (dio 4. tačke od 17. do 21.), jasno uređuje i pitanje proučavanja i izmjene tehničke dokumentacije (dio 3. tačke od 13. do 16.), kao i primopredaju (dio 21. tačke od 110. do 115.) i konačni obračun (dio 22. tačke 116. do 121.).

Imajući u vidu naveden odredbe kako ZOO, tako i Posebnih uzansi o građenju, sud je zaključio da je tužitelj, nakon što se prijavio na tender, proučio tehničku dokumentaciju navedenu u tenderu i blagovremeno u potpunosti bio upoznat kako sa uslovima gradnje, tako i sa rokovima i cijenama, te izvedenim projektom i sve to je prihvatio zaključenjem ugovora, a osim toga primopredaja radova i konačni obračun izvedenih i prinudnih radova su obostrano i bez primjedbi prihvaćeni kako od strane tužitelja tako i od strane tuženog. Time je tužitelj prihvatio visinu novčane naknade za sve radove koje je u skladu sa ugovorom izveo, pa čak i te dodatne radove i za cijenu koja je navedena u ugovoru.

Na osnovu čitanja materijalne dokumentacije uložene u spis kao i na osnovu iskaza saslušanih lica (zakonski zastupnik tužitelja i svjedoci), sud je utvrdio da je tokom realizacije ugovora o izvođenju radova od 26.11.2012.godine, dolazilo do prepiske između tužitelja i tuženog, kao izvođača i naručioca radova, u vezi sa izvođenjem radova i teškoćama koje su se pojavile u toku gradnje, a pogotovo kod završnih radova na krovnoj konstrukciji, da je održavano nekoliko sastanaka na kojima su pronalazena rješenja za teškoće koje tužitelj, kao izvođač radova, navodio kao razlog za nemogućnost završetka radova i da je na osnovu svega toga tužitelju odobreno produženje roka za završetak radova, odobreno mu je produženje bankovnih garancija ali tuženi, odnosno njegovo odjeljenje kao naručilac poslova i investitor, nije dao saglasnost na zahtjev tužitelja da mu se isplati novčana naknada za ove sporne radove na krovnoj konstrukciji. Pa i sam zakonski zastupnik tužitelja potvrđuje činjenicu da tužitelju nije odobrena novčana naknada za ove sporne naknadne radove, a potvrđuje da je sačinjen i od strane tužitelja potpisan kako zapisnik o konačnom obračunu izvedenih radova, koji je sastavljen 05.12.2016.godine, tako i zapisnik sa pregleda izvedenih radova od 06.12.2016.godine, kao i okončana situacija broj: 061/16, od 06.12.2016.godine, sa priložima, te na taj način potvrđuje da je tužitelj prihvatio isplatu iznosa od 600.267,25 KM, na ime ugovorene cijene za sve ugovorene i izvedene radove. Na taj način sam tužitelj, posredstvom zakonskog zastupnika, potvrđuje da nije dobio saglasnost investitora i naručioca radova za isplatu novčane naknade za sve ove naknadne radove koje je izveo, pogotovo što je te dodatne radove, u skladu sa odredbama ZOO i Posebnih uzansi o građenju, prije izvođenja tih radova morao prijaviti nadzornom organu koji bi o tome obavjestio investitora i tada bi se to pitanje rješavao. Tužitelj tako nije postupio. Osim toga, što je i sam vještak građevinske struke naglasio, tužitelj, prije dostavljanja svoje ponude, imao je mogućnost uvida u projektnu dokumentaciju, mogao je tražiti dodatna pojašnjenja i razjašnjenja, te eventualno korigovati, odnosno dati povoljniju i kvalitetniju ponudu, ali to tužitelj nije učinio nego je tek tokom uzvođenja radova, utvrdio manjkavost u projektnoj dokumentaciji i tražio novčanu naknadu za te dodatne naknadne radove, što znači da je prihvatio da postupa u skladu sa ugovorom preuzetim obavezama, a prema uslovima iz tenderske dokumentacije i ponude samog tužitelja.

Sud smatra da svu odgovornost u pogledu ponuđenih, a kasnije i ugovorenih jedinačnih cijena isključivo snosi sam izvođač radova. Po ocjeni suda sve činjenice ukazuju da pristup izradi ponude nije bio primjeren ozbiljnosti, složenosti, kao ni odgovornosti ni rizicima koji ovakava posao nosi izvođaču, a tome posebno doprinosi činjenica da tokom tenderske procedure tužitelj, kao ponuđač, nije potpuno, stručno i kvalitetno izvršio uvid u raspoloživu projektnu dokumentaciju (tačka 13. Posebnih uzansi o građenju), a prema stavu vještaka građevinske struke očigledan je nedostatak iskustva na izgradnji ovakvih objekata, te i samim tim i u izradi ponude za izvođenje radova. Takođe je bitno napomenuti da jedinične cijene ugovorenih pozicija radova su nepromjenjive, a promjena krovnog pokrivača, uz neophodnu saglasnost projektanta, ne može imati za posledicu promjenu jedinične cijene. Činjenica je da su propusti u realizaciji projekta izgradnje sportske dvorane u Gornjem Rahiću učinjeni od samog početka i tome su doprinijeli i tužitelj, kao ponudilac i izvođač radova kao i tuženi, kao naručilac radova i investitor, ali po ocjeni suda, ključnu odgovornost za nastalu situaciju snosi tužitelj kao izvođač koji je svojom ponudom i na osnovu te ponude zaključenim ugovorom, preuzeo jasno definisanu obavezu, kao i sve rizike koje takva ponuda i na njoj zasnovani ugovor podrazumijevaju.

Zbog svega toga je sud i zaključio da je tužitelj podnio prijavu na tender, blagovremeno u potpunosti je bio upoznat kako sa uslovima gradnje tako sa rokovima i cijenama, te projektom i sve je to prihvatio zaključenjem ugovora, ali pri tome nije izvršio stručan i potpun uvid u projektnu dokumentaciju, te na taj način nije sagledao svu složenost krovne konstrukcije i krovnog pokrivanja, niti je tražio dodatna objašnjenja i razjašnjenja. A činom primopredaje radova i konačnim obračunom izvedenih i prinudnih radova koji su obostrano i bez primjedbi prihvaćeni, kako od strane tužitelja, tako i od strane tuženog, tužitelj je prihvatio visinu novčane naknade za sve radove koje je izveo u skladu sa ugovorom pa čak i te dodatne radove i za cijenu koja je navedena u ugovoru (tačka 118. Posebnih uzansi o građenju). A zahtjev za isplatu iznosa od 110.690,81 KM, tužitelj je podnio nakon što je potpisao zapisnik o primopredaji radova i konačni obračun svih radova, te nakon što je na njegov žiro račun isplaćena ugovorena cijena od 600.267,25 KM.

Stoga sud i smatra da je dokazno da tužitelj nije imao pismenu saglasnost tuženog za odstupanje od projekta građenja odnosno za povećanje ugovorene cijene za radove koji odstupaju od projekta, kao i za nepredviđene radove, zbog čega nije osnovan, odnosno nije dokazana osnovanost dijela tužbenog zahtjeva u iznosu od 59.259,90 KM, pa taj dio preciziranog tužbenog zahtjeva sud nije ni mogao prihvatiti kao osnovan i dokazan.

Kada je u pitanju dio tužbenog zahtjeva, koji se odnosi na naplatu penala i isplatu troškova bankarske garancije, sud je, na osnovu izvedenih dokaza (saslušanje zakonskog zastupnika tužitelja i svjedoka i vještačenje od strane vještaka građevinske i ekonomske struke), utvrdio da je i pored odobrenog produženja roka za završetak radova, tužitelj značajno kasnio u izvođenju radova. Aneksom Ugovora o izvođenju radova, od 17.09.2015.godine, tužitelju je određen za izvođenje radova od 274 radna dana od dana uvođenja u posao od strane naručioca i u skladu sa tim, tužitelj, kao izvođač, trebalo je da završi sve ugovorene radove zaključno sa 30.05.2016.godine, ali su svi radovi po ugovoru završeni 06.12.2016.godine, a tužitelj je 24.11.2016.godine tuženom podnio zahtjev za primopredaju radova. Na taj način je tužitelj sve ugovorene radove i nepredviđene radove završio uz prekoračenje roka od 6 mjeseci. te je osnovano, od strane tuženog, a u skladu sa članom 3. stav (6) Ugovora, da traži naplatu penala u visini od 0,5% od ugovorene cijene za svaki dan kašnjenja. Kako je u Zapisniku o primopredaji i konačnom obračunu, kojeg su potpisali i izvođač radova (tužitelj) i naručilac-investitor (tuženi), čime je tužitelj potvrdio tačnost svih navoda iz tog Zapisnika i prihvatio ih kao nesporne, navedeno da je postojalo znatno kašnjenje u izvođenju radova i pored odobrenog produženja roka, to su pravilno obračunati penali u vrijednosti od 5% od ugovorene cijene, odnosno u iznosu od 30.013,36 KM i taj iznos, na koji tuženi ima pravo, u skladu sa članom 3. Ugovora o izvođenju radova, isključivo zbog propusta tužitelja, tuženi je i naplatio, te stoga nije osnovan zahtjev tužitelja da mu tuženi isplati (vrati) taj iznos.

A kada je u pitanju zahtjev za isplatu (vraćanje) od strane tuženog tužitelju iznosa od 21.417,53 KM, na ime troškova bankarske garancije, sud smatra da ni ovaj dio tužbenog zahtjeva tužitelja nije dokazan i osnovan, jer je sam tužitelj, kao izvođač radova, prihvatio, prema odredbi člana 7 . Ugovora o izvođenju radova, obavezu da, ukoliko dođe do opravdanog produženja roka izvođenja radova, dostavi produženje garancije za dobro izvođenje Ugovora, za onoliko dana za koliko je produžen rok izvođenja radova. Dakle, tužitelj je prihvatio ovu ugovornu obavezu te time pristao da snosi troškove produženja bankarske garancije u slučaju opravdanog produženja roka izvođenja radova. Iz činjeničnog stanja utvrđenog u toku ovog postupka proističe da je došlo do opravdanog produženja rokova, pa stoga isključivo na strani tužitelja postoji obaveza produženja bankarske garancije za izvođenje radova, a time i obaveza da snosi troškove stvorene produženjem bankarske garancije. Kako je na taj način sam tužitelj pristao na snošenje ovih troškova, to nema osnova tražiti da mu tuženi isplati iznos od 21.417,53 KM na ime produženja bankarske garancije. Ove navode je potvrdio i sam vještak ekonomske struke koji je naveo da je na tužitelju bila obaveza produžavanja bankarskih garancija, te time i obaveza snošenja troškova koji nastanu u vezi sa tim,

pa je na osnovu svih ovih dokaza i činjenica sud i zaključio da je neosnovan tužiteljev zahtjev da sud obaveže tuženog da tužitelju isplati (vrati) taj iznos od 21.417,53 KM na ime produženja bankarske garancije.

Na osnovu svih ovih činjenica, sud je zaključio da precizirani tužbeni zahtjev tužitelja u iznosu od 110.690,81 KM nije dokazan, te time nije ni osnovan pa zbog svih tih razloga, tom preciziranom tužbenom zahtjevu tužitelja se nije ni moglo udovoljiti.

Zbog svega toga je sud, na osnovu člana 300. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj: 21/18 i 6/21), a u vezi sa članovima 17, 614, 619, 622 i 633. ZOO i odlučio kao u izreci ove presude.

Odluka o naknadi troškova parničnog postupka tuženom donesena je na osnovu člana 120. i člana 130. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH i Zakona o Pravobranilaštvu Brčko distrikta BiH i odnosi se na naknadu troškova: sastava odgovora na tužbu, u iznosu od 1.313,00 KM, pristupa zakonske zastupnice tuženog na šest održanih ročišta (24.02.2020.godine, 17.06.2020.godine, 03.11.2021.godine 03.12.2021. godine, 31.01.2022.godine i 16.03.2023.godine) u iznosu od 11.244,00 KM i sastava žalbe na presudu, u iznosu od 2.655,00 KM, odnosno ukupno 15.212,00 KM. Mada je tuženi postavio i zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka stvorenih pristupom zakonske zastupnice tuženog na pet odloženih ročišta (09.10.2019.godine, 26.11.2019.godine, 22.07.2020.godine, 05.10.2020.godine i 10.11.2020.godine), u iznosu od 4.650,00 KM, sud ovaj dio zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka nije mogao prihvatiti kao osnovan, jer navedenih pet ročišta nije odgođeno zbog propusta ili krivicom tužitelja, nego isključivo zbog drugih okolnosti (neblagovremenost dostave nalaza i mišljenja vještaka, izostanak vještaka), zbog čega nema osnova da se tužitelj obaveže da tuženom nadoknadi te troškove. Kako je tužitelj u cijelosti odbijen sa tužbenim zahtjevom, to tuženom pripada naknada troškova parničnog postupka samo u tom iznosu od (15.212,00 KM), pa je sud i obavezao tužitelja da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u tom iznosu.

S U D I J A

SELIM KARAMEHIĆ

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom sudu Brčko distrikta BiH, u roku od 30 dana, računajući od dana dostavljanja, a posredstvom ovog suda.